

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КЛАСИЧНІ МОВИ

В СУЧАСНОМУ РЕЛІГІЄЗНАВЧОМУ ДИСКУРСІ»

Компонента освітньої програми – *вибіркова* (3 кредити)

Освітньо-наукова програма	«Релігієзнавство»
Спеціальність	031 Релігієзнавство
Галузь знань	Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий / освітньо-творчий)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	ЧАКАЛ ІНЕСА СТЕПАНІВНА, к.філол. н., доцент кафедри румунської та класичної філології ЗАГАЙСЬКА ГАЛИНА МИХАЙЛІВНА, к.філол. н., доцент кафедри румунської та класичної філології http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=225
Контактний тел.	+380372-58-48-34
E-mail:	i.chakal@chnu.edu.ua g.zagaiska@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=8229
Консультації	середа з 14.30 до 16.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Класичні мови в сучасному релігієзнавчому дискурсі» призначений для підготовки аспірантів-релігієзнавців на основі знання латинської і давньогрецької мов до кращого пізнання оригінальних текстів Біблії, Нового Завіту, християнської літератури, а також до глибшого розуміння релігійної термінології і основних богословських понять. Вивчення класичних мов безсумнівно полегшить освоєння здобувачами наукового ступеня європейських мов, поглибить розуміння рідної мови, ознайомить з культурними надбаннями Європи.

Навчальна дисципліна передбачає: оволодіння уміннями і навичками читання, письма, засвоєння нормативної граматики, граматичного аналізу і перекладу текстів латинської і давньогрецької Біблії, патристичної літератури, формування знань про структуру обидвох класичних та їх лексичний склад, вміння коректно вживати богословську термінологію латинського і давньогрецького походження, розуміння міжнародної наукової термінології, створеної на ґрунті греко-латинських елементів, шляхи проникнення латинських і давньогрецьких лексем у сучасні європейські мови, використання в усному і писемному мовленні молитов, біблеїзмів, тропарів.

Особливістю курсу є не лише отримання знань, а й формування навиків самостійно ці знання шукати і вміло користуватися ними при написанні наукових статей, дисертації та загалом у професійній діяльності.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. ФОНЕТИКА, МОРФОЛОГІЯ ТА СИНТАКСИС ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ	
Тема 1	Роль і місце класичних мов у релігієзнавстві. Віхи історичного розвитку латинської мови та її значення для релігієзнавства.
Тема 2	Фонетика латинської мови. Основні правила вимови та наголошення.
Тема 3	Морфологія латинської мови. Дієслівна система. Часи інфекта та перфекта дійсного, умовного та наказового способів активного і пасивного станів.
Тема 4	Іменникова система латинської мови. Парадигма відмінювання іменників I-V відмін.
Тема 5	Прикметникова система латинської мови. Узгодження з іменниками та відмінювання. Ступені порівняння прикметників.
Тема 6	Незмінні частини мови в латинській мові (прийменник, сполучник, частка, прислівник, вигук).
Тема 7	Займенникова система латинської мови (особові, присвійні, зворотній, займенникові прикметники, вказівні, відносні, питальні, неозначені, заперечні). Числівники.
Тема 8	Дієслівні неособові форми латинської мови (герундій, герундив, супін, дієприкметник).
Тема 9	Відкладні, напіввідкладні, неправильні та безособові дієслова в латинській мові.
Тема 10	Синтаксичні конструкції латинської мови (Accusativus cum infinitivo, Nominativus cum infinitivo, Ablativus absolutus).
Тема 11	Синтаксис складного речення.
Тема 12	Систематизація та узагальнення. Читання, переклад, аналіз тексту Нового Завіту (Novum Testamentum), молитов, тропарів.
МОДУЛЬ 2. ФОНЕТИКА, МОРФОЛОГІЯ ТА СИНТАКСИС ДАВНЬОГРЕЦЬКОЇ МОВИ	
Тема 13	Екскурс у історію давньогрецької мови та її значення для релігієзнавства.
Тема 14	Грецький алфавіт. Правила вимови і наголошення.
Тема 15	Морфологія давньогрецької мови. Дієслово (Verbum, ΡΗΜΑ). Головні та історичні часи активного, медіального і пасивного станів дійсного, умовного, наказового і побажального способів (I дієвідміна, I-IV класи дієслів).
Тема 16	Іменникова система давньогрецької мови (Іменник. Nomen Substantivum, ΟΝΟΜΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ). Парадигма відмінювання іменників I-III відмін. Особливості відмінювання деяких іменників III відміни (substantiva anomala).
Тема 17	Прикметник (Nomen Adiectivum, ΟΝΟΜΑ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΝ). Прикметникова система давньогрецької мови. Узгодження з іменниками та відмінювання. Ступені порівняння прикметників.

Тема 18	Прийменник (Praepositio, ΠΡΟΘΕΣΙΣ). Вживання з відмінками.
Тема 19	Займенник (Pronomen, ΑΝΤΩΝΥΜΙΑ). Займенникова система давньогрецької мови (особові, присвійні, зворотній, займенникові прикметники, вказівні, відносні, питальні, неозначені, заперечні).
Тема 20	Числівник (Numerale, ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΝ).
Тема 21	Контраговані дієслова (Verba contracta). Неправильні дієслова (verba anomala).
Тема 22	Синтаксис відмінків. Синтаксичні конструкції давньогрецької мови (Accusativus cum infinitivo, Nominativus cum infinitivo, Genetivus absolutus).
Тема 23	Складні речення в давньогрецькій мові.
Тема 24	Систематизація та узагальнення. Новий завіт (Καὶνὴ Διαθήκη). Читання, переклад, аналіз.

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Під час викладання курсу «Класичні мови в сучасному релігієзнавчому дискурсі» застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, методи пояснення, інструктаж, бесіда, навчальна дискусія, метод проблемного викладення, репродуктивний метод, перекладно-граматичний метод, практичні заняття із застосуванням перевірок та проведенням короткотермінових контрольних робіт, поточне тестування, усне опитування. Навчання відбувається в очній формі.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: відвідування практичних занять та робота на них, виконання практичних завдань, ІНДЗ (у рамках самостійної роботи аспіранта), тестування, диктанти, вивчення напам'ять молитов, біблеїзмів, тропарів, богословської термінології і лексики, переклад оригінальних текстів з латинської та давньогрецької мов на українську і навпаки.

Підсумковий контроль – іспит (II семестр).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdbsozb/etychnyi-kodeks-chernivets-koho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahi-at-2023plusdodatky-31102023.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бойко Н., Миронова В. Українсько-давньогрецько-латинський словник. 2-е вид., доп. К.: Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2012. 271 с.
<http://www.pinax.com.ua/wp-content/uploads/2018/12/Українсько-давньогрецько-латинський-словник.pdf>
2. Головач У., Шепель Г. Грецька мова: койне елліністично-римського періоду. Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2011. 492 с.
3. Звонська-Денисюк Л.Л. Грецька мова Нового Завіту: Підручник для Духовних навчальних закладів. К.: Українське Біблійне Товариство, 2000. 288 с.
<https://drive.google.com/file/d/0B-Cupk0rGFrma3hNdUJQWi1STDQ/view?resourcekey=0-wYkU5t6sF5etrAo9eYPUZw>
4. Енциклопедичний словник класичних мов / Звонська Л.Л., Корольова Н.В., Лазер-Паньків О.В. та ін.; За ред. Звонської Л.Л. – 2-ге вид. випр. і допов. К.: ВПЦ «Київський університет», 2017. 552 с.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Zvonska_Lesia/Entsyklopedychnyi_slovyk_klasych_nykh_mov.pdf
5. Оліщук Р., Чакал І. Давньогрецько-латинсько-український молитвослов : навч.-метод. посіб. для сам. роботи студентів-богословів. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 72 с.
<https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10382>
6. Светнам Д. Вступ до грецької мови Нового Завіту: Морфологія. Львів, 1995. 400 с.
7. Светнам Д. Вступ до грецької мови Нового Завіту: Морфологія. Частина 2. Списки, парадигми, реєстри, тематичний показник. Львів, 2001. 200 с.
8. Смольська Л., Оліщук Р., Чакал І. Lingua Latina Theologica. Латинська мова : підручник для студентів богословського факультету. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2024. 404 с.
<https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/8978>
9. Decker J. Rodney. Reading Koine Greek: An Introduction and Integrated Workbook. Michigan: Baker Academic, 2014. 704 p.

http://cdn.bakerpublishinggroup.com/processed/book-resources/files/Excerpt_9780801039287.pdf?1416669625

10. Nestle-Aland Novum Testamentum Graece et Latine. Deutsche Bibelgesellschaft, 1999. 890 p.
<https://verbodivino.es/hojear/4858/novum-testamentum-graece-et-latine.pdf>
11. ΓΛΩΤΤΑ ἙΛΛΗΝΙΚΗ ἔ LINGUA LATINA: Вправи і тексти для читання (Для приватного вжитку в духовних школах). Черкаси, 1998. 65 с.

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Класичні мови в сучасному релігієзнавчому дискурсі» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни

<https://philcult.chnu.edu.ua/media/huzd00nl/klasychni-movy.pdf>